

REGULI DE COMPORTARE

ÎN CAZUL PRODUCERII UNOR SITUAȚII DE URGENȚĂ: INCENDII, CUTREMURE, INUNDAȚII, ALUNECĂRI DE TEREN, MUNIȚII NEEXPLODATE

Noțiuni generale de comportare și de protecție în caz de dezastre

Adeseori activitățile sociale și economice ale unor grupări umane pot fi tulburate de efectele tragice ale unor fenomene naturale. În plus, unele activități umane scăpate de sub control pot avea urmări dezastruoase asupra unor colectivități omenești.

Se pot produce în acest fel dereglări distructive și brutale ale unui sistem, a unei anumite situații prestabilite. Apărute de regulă, în mod brusc, prin surprindere, aceste dereglări pot fi urmate de crearea unui număr mare de victime omenești, a unui volum mare de distrugerii de bunuri și valori materiale.

Fenomenele naturale cu urmări tragice, au fost denumite CALAMITĂȚI.

Fenomenele cu efecte dezastruoase determinate de activitățile umane, au fost denumite CATASTROFE.

Calamitățile și catastrofele care cuprind mari colectivități umane, cu urmări grave, au fost denumite dezastre.

Pe lângă volumul mare de victime, pierderi și distrugerii, dezastrele (calamitățile și catastrofele) produc și grave tulburări ale activităților economice și sociale. Desfășurarea acestora este dezorganizată uneori pentru perioade mari de timp, având ca principale urmări întârzieri în realizarea scopurilor produse cu toate consecințele ce decurg din aceasta: lipsa unor bunuri de primă necesitate, greutatea în asigurarea spațiilor de locuit, slăbirea stării morale a colectivității locale de dezastre, etc.

Sunt considerate calamități acțiunile dezastruoase care apar în urma unor fenomene naturale ca : cutremurele de pământ, alunecările de teren., inundațiile, secetele prelungi, furtunile , înzăpezirile, epidemiile, epizotiile, incendiile de păduri sau de cultură.

Sunt considerate catastrofe – riscurile determinate de unele activități umane care devin periculoase dacă sunt scăpate de sub control. În aceste categorii sunt incluse : distrugerea unor baraje sau a altor lucrări hidrotehnice, accidentele de circulație, accidentele datorate muniției neexplodate sau a armelor artisanale, prăbușirea unor ruine sau a unor galerii subterane, accidentele industriale.

Reguli de comportare și măsuri de protecție în caz de calamitate

Intrucât fiecare tip de calamitate comportă reguli și măsuri de protecție specifice, acestea se vor trata pentru fiecare în parte astfel :

INCENDIILE

Măsuri de protecție

REGULI DE COMPORTARE ȘI MĂSURI PRIVIND PREVENIREA ȘI STINGEREA INCENDIILOR

Care sunt răspunderile și ce obligații au persoanele fizice și juridice?

Persoanele fizice și juridice răspund, potrivit legii, de stabilirea și aplicarea măsurilor de apărare împotriva incendiilor, precum și de consecințele producerii incendiilor.

În cazurile de forță majoră determinate de incendii, persoanele fizice și juridice care dețin, cu orice titlu, terenuri, construcții, instalații tehnologice sau mijloace de transport au următoarele obligații:

- Ø să permită necondiționat accesul serviciilor de urgență și al persoanelor care acordă ajutor;
- Ø să permită necondiționat utilizarea apei, a materialelor și a mijloacelor proprii pentru operațiuni de salvare, de stingere și de limitare a efectelor incendiilor produse la bunurile proprii ori ale altor persoane;
- Ø să accepte măsurile stabilite de comandantul intervenției pentru degajarea terenurilor, demolarea unei construcții sau a unei părți din construcție, tăierea/dezmembrarea mijloacelor de transport, oprirea temporară a activităților sau evacuarea din zona periclitată și să acorde sprijin, cu forțe și mijloace proprii, pentru realizarea acestor măsuri.

Care sunt obligațiile unei persoane care observă un incendiu?

Persoana care observă un incendiu are obligația să anunțe prin orice mijloc serviciile de urgență, primarul sau poliția și să ia măsuri, după posibilitățile sale, pentru limitarea și stingerea incendiului.

În caz de incendiu, orice persoană trebuie să acorde ajutor, când și cât este rațional posibil, semenilor aflați în pericol sau în dificultate, din proprie inițiativă ori la solicitarea victimei, a reprezentanților autorităților administrației publice, precum și a personalului serviciilor de urgență.

REGULI DE COMPORTARE ÎN PĂDURE

În pădure este interzis:

- Ø accesul autovehiculelor proprietate personală pe drumurile forestiere;
- Ø arderea resturilor vegetale rezultate din curățirea pășunilor și a terenurilor agricole limitrofe la o distanță mai mică de 100m de liziera pădurii;
- Ø fumatul și focul deschis, (în afara locurilor special amenajate) sau aruncarea la întâmplare a țigărilor și chibriturilor aprinse;
- Ø instalarea corturilor, a autoturismelor și a suprafețelor de picnic, în alte locuri decât cele amenajate în acest scop.

Care sunt obligațiile principale pe linia apărării împotriva incendiilor la locul de muncă?

Fiecare salariat are, la locul de muncă, următoarele obligații principale:

- Ø să respecte regulile și măsurile de apărare împotriva incendiilor, aduse la cunoștință, sub orice formă, de administrator sau de conducătorul instituției, după caz;
- Ø să utilizeze substanțele periculoase, instalațiile, utilajele, mașinile, aparatura și echipamentele, potrivit instrucțiunilor tehnice, precum și celor date de administrator sau de conducătorul instituției, după caz;
- Ø să nu efectueze manevre nepermise sau modificări neautorizate ale sistemelor și instalațiilor de apărare împotriva incendiilor;
- Ø să comunice, imediat după constatare, conducătorului locului de muncă orice încălcare a normelor de apărare împotriva incendiilor sau a oricărei situații stabilite de acesta ca fiind un pericol de incendiu, precum și orice defecțiune sesizată la sistemele și instalațiile de apărare împotriva incendiilor;
- Ø să coopereze cu salariații desemnați de administrator, după caz, respectiv cu cadrul tehnic specializat, care are atribuții în domeniul apărării împotriva incendiilor, în vederea realizării măsurilor de apărare împotriva incendiilor;

Ø să acționeze, în conformitate cu procedurile stabilite la locul de muncă, în cazul apariției oricărui pericol iminent de incendiu;

Ø să furnizeze persoanelor abilitate toate datele și informațiile de care are cunoștință, referitoare la producerea incendiilor.

Care sunt măsurile care se adoptă pentru asigurarea condițiilor de evacuare și salvare a persoanelor în siguranță în caz de incendiu?

Ø stabilirea unui concept propriu de alarmare și evacuare în caz de incendiu;

Ø păstrarea căilor de evacuare, salvare și intervenție libere și în stare de utilizare la parametrii la care au fost proiectate și realizate;

Ø marcarea și semnalizarea căilor și acceselor de evacuare, salvare și intervenție;

Ø asigurarea și funcționarea iluminatului de siguranță și celei de-a doua surse de energie electrică;

Ø afișarea extrasului corespunzător din planurile de protecție împotriva incendiilor pe fiecare nivel în parte, în corelare cu situația existentă;

Ø asigurarea și funcționarea sistemelor de alarmare și semnalizare a incendiilor la parametrii de performanță pentru care au fost proiectate;

Ø asigurarea numărului și tipurilor de stingătoare, corespunzătoare clasei de incendiu;

Ø verificarea asigurării blocării lifturilor la parter în caz de incendiu;

Ø organizarea și desfășurarea, periodic, de exerciții și aplicații, cu salariații, gradat, pe locul de muncă, pe clădire și pe mai multe clădiri din cadrul aceleiași operator economic;

Ø în cazul manifestărilor cu public numeros, organizatorul anunță în scris cu 48 ore înainte administrația publică locală și serviciul public voluntar pentru situații de urgență în a cărei zonă de responsabilitate se va desfășura evenimentul.

Care sunt măsurile de prevenirea incendiilor în spații rezidențiale/gospodării cetățenești?

În vederea prevenirii incendiilor în apartamentele din spațiile unifamiliale/multifamiliale și gospodăriile cetățenești se iau următoarele măsuri minime:

Ø folosirea focului deschis, inclusiv la lucrările de igienizare este permisă numai sub supraveghere permanentă, cu respectarea regulilor specifice de prevenire a incendiilor;

Ø se interzice folosirea chibriturilor, lumânărilor, lămpilor de iluminat cu petrol, în spații cu pericol de incendiu (depozite de furaje, grajduri, magazine, alte anexe, poduri, ...) și explozie (în apropierea buteliilor de aragaz, instalațiilor de gaze naturale, încăperi în care depozitați produse petroliere), cât și la executarea lucrărilor agricole (în lanuri de cereale, pajști...), în păduri și în apropierea acestora. se interzice folosirea flăcării pentru verificarea etanșeității buteliei;

Ø se interzice utilizarea aparatelor electrice, cablurilor electrice, prizelor și întrerupătoarelor cu defectuni sau improvizații;

Ø se evită suprasolicitarea rețelei electrice prin conectarea mai multor aparate la prize multiple;

Ø se interzice înlocuirea siguranțelor electrice cu cuie, monezi, sârme, etc;

Ø sursele de foc (chibrituri, brichete, lumânări, lămpi cu gaz, etc) se păstrează în locuri în care copiii nu au acces;

Ø se interzice lăsarea copiilor nesupravegheați precum și închiderea lor în casă cu lumânări aprinse, sobe, plite, radiatoare și/sau aparate electrice aflate în funcțiune;

- Ø se interzice folosirea buteliilor de gaze lichefiate fără regulatori (ceasuri) de presiune cu garnituri deteriorate ori cu furtunuri de cauciuc fisurate sau lărgite la capete;
- Ø se interzice cu desăvârșire încercarea cu flacără a etanșeității buteliei, garniturilor regulatorilor de presiune sau a furtunului; verificarea se va face numai cu emulsie de apă cu săpun;
- Ø se interzice așezarea sau păstrarea buteliilor de gaze în apropierea oricăror surse de căldură ori sub acțiunea directă a razelor solare;
- Ø folosirea acestora în poziție culcată, răsturnată sau înclinată;
- Ø se interzice trecerea (transvazarea) gazului din butelie în orice alte recipiente sau folosirea de butelii improvizate;
- Ø se interzice depozitarea de materiale lemnoase, furaje sau alte materiale combustibile sau inflamabile (butelii, bidoane cu produse petroliere, etc.) în podurile clădirilor;
- Ø se interzice folosirea afumătorilor improvizate în podurile clădirilor prin scoaterea unor cărămizi din coș sau neridicarea zidăriei coșurilor deasupra acoperișului ori lăsarea deschisă a ușițelor de curățare;
- Ø se interzice folosirea afumătoarelor improvizate ori amplasarea acestora în magazii, șuri, remize, sub șoproane sau lângă materiale combustibile;
- Ø afumătorile se confecționează din zidării de cărămidă și materiale incombustibile și se amplasează independent de celelalte construcții din gospodărie;

Ce măsuri luăm pentru a ne feri de incendii pe timpul secetos ?

- Ø interzicerea utilizării focului deschis în zonele afectate de uscăciune avansată;
- Ø restricționarea efectuării, în anumite intervale din timpul zilei, a unor lucrări care creează condiții favorizante pentru producerea de incendii prin degajări de substanțe volatile sau supraîncălziri excesive;
- Ø asigurarea protejării față de efectul direct al razelor solare a recipientelor, rezervoarelor și a altor tipuri de ambalaje care conțin vapori inflamabili sau gaze lichefiate sub presiune, prin depozitare la umbră (copertine, șoproane deschise etc.) sau, după caz, prin răcire cu perdele de apă rece;
- Ø asigurarea și verificarea zilnică a rezervelor de apă pentru incendiu.

Cum poate fi preîntâmpinată izbucnirea incendiilor la gospodăriile cetățenești atunci când se folosește focul deschis ?

- Ø se va controla distrugerea prin foc a resturilor menajere, furajere sau a vegetației uscate din grădini, curți, terenuri agricole (miriști în urma secerișului)
- Ø nu se vor aprinde deșeurile menajere pe timp de vânt
- Ø gunoaiile rezultate din gospodărie ce urmează a fi distruse prin ardere, nu vor fi amplasate în apropierea surselor, adăposturilor de animale, furajelor, etc.
- Ø folosirea lumânărilor, lămpilor de iluminat sau de gătit cu petrol, a făcliilor se va face sub supraveghere permanentă, cu respectarea regulilor specifice de prevenire a incendiilor
- Ø cenușa cu jeratic nestins nu va fi depozitată în locuri necorespunzătoare, în apropierea magaziiilor, șurelor, furajelor. Cenușa și jăratecul vor fi depozitate în gropi speciale, iar în condiții de vânt se vor stinge cu apă.
- Ø nu se vor folosi afumători improvizate în magazii sau poduri, lângă materiale combustibile; afumătorile se vor confecționa din zidării de cărămidă, materiale incombustibile și se vor amplasa independent de celelalte construcții din gospodărie

Ø nu se va folosi focul deschis pentru încălzirea adăposturilor de animale sau a grajdurilor, aceasta fiind admisă numai dacă sunt folosite sobe fixe din cărămidă sau mijloace cu acumulare de căldură care se alimentează din exteriorul acestor încăperi ori prin instalații de încălzire centrală

Ce reguli și măsuri de P.S.I. trebuie respectate la exploatarea instalațiilor și consumatorilor electrici

Ø instalațiile și echipamentele electrice de forță și iluminat se verifică, se întrețin și se repară în conformitate cu reglementările tehnice specifice și instrucțiunile producătorilor, numai de personal autorizat, a.î. să nu constituie surse de inițiere a incendiilor și exploziilor

Ø în timpul exploatarea instalațiilor și echipamentelor electrice se va face verificarea rezistenței izolației, la termenele prevăzute în reglementările tehnice de specialitate

Ø tablourile electrice, releele, contactoarele etc. vor fi prevăzute cu carcase de protecție, asigurate prin încuiere, accesul fiind permis numai persoanelor autorizate

Ø tablourile electrice de alimentare (generale, locale, etc.) vor avea afișate în interiorul carcaselor, schemele electrice monofilare ale circuitelor alimentate

Ø se interzice supraîncărcarea circuitelor prin racordarea mai multor consumatori decât cei prevăzuți în documentațiile tehnice de execuție

Ø instalațiile pentru iluminatul de siguranță se mențin permanent în stare de funcționare. Bateriile de acumulare și celelalte surse de rezervă pentru alimentarea iluminatului de siguranță vor fi bine întreținute, a.î. să se asigure funcționarea la parametrii proiectați

Ø aparatele electrice portabile se vor folosi numai cu fișe și conductori izolați în bună stare și supraveghere în tot timpul cât sunt sub tensiune și trebuie să aibă asigurat gradul de protecție corespunzător mediului de lucru

Ø la terminarea lucrului, utilajele, echipamentele și instalațiile electrice se scot de sub tensiune, cu excepția celor destinate iluminatului de siguranță

Ø revizia, repararea sau înlocuirea diverselor elemente ale instalațiilor electrice de iluminat, de forță sau curenți slabi amplasate în medii explozive, se vor face numai după întreruperea curentului electric

Ø se interzice folosirea în stare defectă a instalațiilor electrice și consumatoare de energie electrică de orice fel, precum și a celor uzate sau improvizate

Ø se interzice încărcarea instalațiilor electrice (conductori, cabluri, transformatoare, comutatoare, prize, etc.) peste sarcina admisă

Ø se interzice suspendarea corpurilor de iluminat direct de conductorii de alimentare, în afara celor special realizate

Ø se interzice agățarea pe panouri, nișe, tablouri electrice etc. sau introducerea în interiorul lor a obiectelor de orice fel, precum și depozitarea de obiecte sau materiale în posturile de transformare sau de distribuție

Ø se interzice folosirea instalațiilor electrice cu protecții neadecvate în medii cu vapori explozivi și degajări de praf combustibil

Ø se interzice executarea lucrărilor de întreținere și reparații a instalațiilor electrice de către personal necalificat și neautorizat

Ø se interzice utilizarea lămpilor mobile portative, alimentate prin cordoane improvizate sau uzate

Ø se interzice folosirea la corpurile de iluminat a filtrelor de lumină (abajururi) improvizate din carton, hârtie sau alte materiale combustibile

Ø se interzice întrebuințarea radiatoarelor sau a reșourilor electrice în alte locuri decât cele stabilite și în condiții care prezintă pericol de incendiu

- Ø se interzice folosirea legăturilor provizorii prin introducerea conductorilor electrici fără fișă (ștecher) direct în priză
- Ø se interzice utilizarea aparatelor consumatoare de energie electrică (fiare de călcat, radiatoare, reșouri, ciocane de lipit, etc.) fără luarea măsurilor de izolare față de elementele combustibile din încăperi
- Ø se interzice așezarea pe motoare electrice a materialelor combustibile (cârpe, hârtie, lemn, etc.)
- Ø se interzice lăsarea neizolată a capetelor conductorilor electrici, în cazul demontării parțiale a unei instalații
- Ø periodic pe baza unui grafic aprobat de conducătorul unității se va face revizia instalațiilor electrice de iluminat și de forță, la termenele prevăzute în reglementările specifice
- Ø aparatele, tablourile de distribuție și utilajele electrice, precum și racordările acestora trebuie să aibă gradul de protecție împotriva incendiilor și exploziilor corespunzător categoriei de pericol de incendiu al încăperilor în care se montează
- Ø nu este permisă folosirea motoarelor și aparatelor electrice cu carcasele și capacele demontate sau în condiții în care să nu asigure răcirea lor printr-o bună circulație a aerului din jur
- Ø montarea, recepția, certificarea și întreținerea instalațiilor de paratrăsnet vor fi efectuate numai de personal specializat și conform normelor în vigoare
- Ø instalațiile de paratrăsnet se vor controla periodic, conform unui grafic stabilit, pentru asigurarea continuității electrice, rezistenței îmbinărilor sub limitele admise și menținerea distanțelor de amplasare față de materialele combustibile din structura obiectelor protejate
- Ø la recepția lucrărilor și cel puțin o dată pe an se vor verifica instalațiile de paratrăsnet și se vor înlătura defecțiunile constatate, urmărindu-se în special:
  - o materialele utilizate și starea lor
  - o dimensiunile elementelor componente
  - o protecția corectă a legăturilor
  - o fixarea sigură a elementelor instalației pe clădire
  - o respectarea distanțelor minime admisibile față de elementele de construcție și față de celelalte instalații electrice
  - o valoarea rezistenței de dispersie a prizei de pământ, care nu trebuie să depășească limitele admise
- Ø pe tot timpul exploatarei cablurilor electrice îngropate se vor prevedea pe toată lungimea lor protecții contra deteriorărilor mecanice. În cazul pozării acestora pe trasee paralele cu conductele termice acoperite se vor respecta distanțele minime admise de prevederile legale
- Ø este interzisă montarea cablurilor în canale sau în tuneluri, în care sunt montate conducte de gaze sau de fluide inflamabile
- Ø corpurile metalice ale aparatelor, utilajelor și mașinilor electrice vor fi legate la pământ; secțiunea de legare trebuie să fie corespunzătoare normelor în vigoare. Se vor lega de asemenea la pământ conductele, rezervoarele metalice și pompele folosite la instalațiile de transport al combustibililor lichizi, precum și carcasele corpurilor mașinilor, aparatelor și utilajelor la care se prelucrează materiale producătoare de praf combustibil
- Ø este interzisă depozitarea oricăror materiale și se va asigura în permanență o curățenie perfectă în încăperile stațiilor și posturilor de transformare
- Ø este interzis cu desăvârșire accesul persoanelor străine în incinta stațiilor și posturilor de transformatoare electrice. Orice intervenție pentru control, întreținere etc. la acestea se va face numai de către personal de specialitate

Ø dacă incendiul a cuprins stația electrică sau transformatorul se procedează la întreruperea alimentării, realizarea intervenției de stingere cu mijloacele adecvate din dotare, alarmarea și alertarea forțelor specializate de intervenție

Ø în spațiile în care sunt amplasate grupurile și convertizoarele electrice, trebuie asigurate următoarele măsuri:

- o sala motoarelor trebuie să aibă instalație de ventilare forțată sau natural organizată
- o țevile de evacuare ale motoarelor vor fi izolate termic în porțiunea din sala grupului iar în interiorul sălii nu se vor depozita nici un fel de materiale combustibile
- o scurgerile de combustibil sau ulei vor fi imediat înlăturate
- o locurile în care se depozitează combustibilul pentru grupurile electrogene vor fi inscripționate cu marcaje care interzic accesul cu foc
- o căile de acces spre grupurile electrogene se vor menține tot timpul libere
- o stingerea incendiilor se face cu mijloace adecvate, numai după ce s-a scos de sub tensiune întreaga instalație

Ce măsuri de P.S.I. se vor respecta la coșurile de fum ?

Coșurile de evacuare a fumului de la sobe alimentate cu combustibil gazos nu pot deservi și sobe alimentate cu combustibil solid sau lichid.

Coșurile și canalele de fum pentru focare obișnuite se realizează din materiale incombustibile rezistente la foc și la acțiunea corozivă a fumului și gazelor de ardere. Materialele utilizate pentru execuția coșurilor deasupra acoperișurilor trebuie să fie rezistente la intemperii.

Este interzisă trecerea conductelor de instalații prin zidăria coșurilor de fum precum și slăbirea pereților coșurilor cu dibluri, șanțuri, ancore sau piroane.

Când coșurile sunt lângă pereți din lemn sau alte materiale combustibile sau când coșurile intersectează astfel de pereți, aceștia se prevăd din zidărie de cărămidă sau din alte materiale incombustibile, având câte o fâșie de cel puțin 10 cm, protejând peretele cu un material rezistent la foc.

În podurile clădirilor coșurile se tencuiesc și se spoiesc cu var, ca să se poată observa cu ușurință eventualele fisuri iar deasupra învelitorii vor fi rosturite sau tencuite cu o tencuială rezistentă la intemperii. La traversarea podului clădirii și la străpungerea acoperișului fețele interioare tencuite ale coșurilor trebuie să fie la cel puțin 100 cm distanță de elementele din lemn.

Canalele de fum se prevăd cu orificii de curățire prevăzute cu ușițe de închidere etanșe duble din tablă sau din azbociment. Orificiile de curățare de la baza canalelor trebuie să fie ușor accesibile, amplasate de preferință în subsoluri, pivnițe. Ele nu pot fi amplasate în garaje și în locuri cu pericol de incendiu sau explozie. Ușițele amplasate în poduri trebuie să fie la o distanță de minim 1,2m de elementele combustibile ale acoperișului.

Racordarea sobelor, mașinilor de gătit, la canalele de fum se face numai prin burlane de legătură ceramice sau burlane de tablă asigurându-se o legătură etanșă.

Pentru racordarea unor focare mai depărtate de coș se admit burlane de legătură cu suprafața interioară netedă și cu cel mult trei coturi pentru distanțele de maxim 2m pentru focare cu combustibil lichid sau solid, respectiv 5 m la focare cu gaze, cu condiția să fie așezate în pantă de cel puțin 8% și ieșirea din focar să fie verticală pe o porțiune de cel puțin 1m respectiv 0,4m la focarele cu gaze.

Sub planșeele din materialele combustibile distanța dintre burlanele de legătură ceramice sau din zidărie și tavan este de minim 50 cm în cazul când acesta nu este protejat, respectiv de 38 cm când acesta este protejat, iar în cazul burlanelor de tablă de 1 m – când nu este protejat - respectiv 0,7 m când este protejat.

Ce măsuri de P.S.I. trebuie respectate la mijloacele de încălzire?

Măsuri comune pentru sobe cu sau fără acumulare de căldură:

- Ø Sobele se realizează numai din materiale incombustibile, rezistente la acțiunea corozivă a gazelor de ardere și a fumului.
- Ø Focarele se realizează numai din materiale incombustibile, termorezistente.
- Ø Sobele se vor racorda numai la coșuri executate din zidărie sau fabricate înconformitate cu prevederile STAS 6793-86. **Nu se admite racordarea sobelor la canalele de ventilație !**
- Ø Materialele sau elementele situate în fața focarelor (ușilor de alimentare sau de la coșuri) vor fi la o distanță minimă de acestea de: 1,25 m în cazul materialelor sau elementelor combustibile; 1 m în cazul materialelor sau elementelor greu combustibile.
- Ø Depozitarea combustibilului (lemne) deasupra sobelor (la uscat) nu este admisă.
- Ø În încăperile în care sunt amplasate sobe nu se admite depozitarea unei cantități de combustibil care să depășească consumul pentru 24 ore. Depozitarea combustibilului necesar pentru o zi se va face la o distanță mai mare de 1m față de sobele fără acumulare de căldură, respectiv 0,5m față de sobele cu acumulare de căldură; în ambele situații nu se vor depozita combustibili în dreptul ușii de alimentare sau a cenușarului (ușa de tiraj).
- Ø Nu se lasă fără supraveghere focul din sobe și nu este permisă încălzirea excesivă a acestora.
- Ø Nu este permisă folosirea de lemne mai lungi decât lungimea focarului sobei.
- Ø Nu este permisă menținerea în funcțiune a sobelor cu ușița de alimentare deschisă.
- Ø Nu se admite depozitarea cenușei în alte locuri decât cele destinate acestui scop sau fără ca cenușa depozitată să fie stinsă în prealabil.
- Ø La trecerea burlanelor metalice prin pereți realizați din materiale combustibile se va realiza izolarea termică a acestuia astfel încât să se evite aprinderea acestor materiale.
- Ø Înainte de începerea sezonului rece toate sobele și coșurile de fum vor fi curățate, verificate și, dacă este cazul, reparate. Sobele și coșurile de fum vor fi menținute permanent în bună stare de funcționare. Curățirea coșurilor se face ori de câte ori este nevoie, însă nu mai rar de o dată la două luni de funcționare.
- Ø La sobele alimentate cu combustibil gazos, când se simte miros de gaze, se aerisesc încăperile în vederea evacuării gazelor și se remediază deficiențele care au dus la scurgerile de gaz. În cazul în care focul din sobă s-a stins datorită vântului puternic, se oprește alimentarea cu gaze, se ventilează încăperea și soba (se lasă ușița focarului deschisă minim 5 minute pentru a îndepărta gazele acumulate în volumul sobei) apoi se prinde focul în sobă.

Măsuri pentru sobe cu acumulare de căldură:

- Ø distanța de la fața superioară a sobelor la tavanul încăperii, dacă acesta este din material combustibil (lemn, plastic, etc.) va fi de minim 0,45 m dacă tavanul este neprotejat sau minim 0,35 m dacă este protejat cu materiale termorezistente. Porțiunea de tavan protejată trebuie să depășească, în toate direcțiile, perimetrul sobei cu cel puțin 15 cm.
- Ø În cazul amplasării sobelor în încăperi cu pereți din materiale combustibile, porțiunea de perete de lângă sobă trebuie înlocuită cu zidărie executată din materiale incombustibile (sau placată cu elemente termorezistente) care trebuie să depășească marginile sobei cu minim 0,5 m.
- Ø Nu se admite amplasarea sobelor direct pe pardoseală sau pe grinzile planșeelor din lemn sau metalice, recomandându-se rezemarea sobelor pe console ale pereților, independent de planșeu. Elementele de susținere ale sobelor vor fi incombustibile.

Măsuri pentru sobe fără acumulare de căldură:

Ø distanța dintre sobe sau burlane și materiale sau elemente combustibile învecinate trebuie să fie de cel puțin 1 m iar față de cele greu combustibile de 0,7m.

Ø sobele amplasate pe pardoseli combustibile vor avea înălțimea picioarelor de cel puțin 25 cm iar soba va fi izolată de pardoseală cu un strat de cărămidă plină cu grosimea de minim 6 cm. În cazul în care picioarele sobelor sunt mai scurte de 25 cm sau nu au picioare sobele vor fi izolate de pardoseala combustibilă printr-un strat de 4 rânduri de cărămidă plină. Postamentul poate fi alcătuit și din alte materiale incombustibile, termoizolatoare, cu aceeași grosime sau echivalentă termică. Stratul izolator trebuie să depășească perimetrul sobei cu 25 cm iar în fața focarului cu 50 cm. Dacă pe această suprafață există o pardoseală incombustibilă nu mai este necesară prevederea stratului izolator.

Măsuri pentru centrale termice:

Ø Centralele termice vor fi amplasate în locuințe respectându-se prevederile normativelor în domeniu și a producătorului centralei, pe baza avizului de amplasare aprobat de furnizorul de gaze naturale.

Ø Montarea și service-ul centralelor termice va fi făcută cu firme autorizate.

Ø Exploatarea centralelor termice trebuie făcută conform prescripțiilor tehnice ale producătorului.

Ce măsuri de P.S.I. se vor respecta la buteliile de aragaz?

La exploatarea buteliilor de aragaz se impune respectarea următoarelor reguli:

Ø este interzisă lovirea sau trântirea buteliilor,

Ø pe timpul transportului butelia va avea ventilul închis și va fi echipată cu piuliță de siguranță și capac de protecție. Nu se va transporta butelia ținând-o de regulator sau ventil.

Ø Înainte de montarea buteliei se verifică etanșeitatea buteliei, interzicându-se punerea în funcțiune dacă prezintă scăpări de gaze. **Verificarea etanșeității se face cu soluție de apă cu săpun, în nici un caz cu flacăra !**

Ø Nu este permisă montarea și utilizarea buteliei fără regulator sau cu regulatorul defect,

Ø Nu se vor păstra buteliile pline sau goale în subsoluri, băi, dormitoare,

Ø Se interzice păstrarea buteliilor de gaze lichefiate lângă surse de încălzire cu flacăra deschisă ori sub acțiunea directă a razelor solare sau în apropierea surselor de încălzire fără flacăra deschisă la o distanță mai mică de 1m – când sursele de încălzire sunt izolate – și la mai puțin de 2m – când acestea nu sunt izolate termic,

Ø Buteliile montate la aparatele de ardere (reșouri, mașini de gătit, etc) nu vor fi așezate la o distanță mai mică de 80 cm de acestea,

Ø Furtunul de cauciuc va fi de tip standardizat pentru aragaz cu o lungime minimă de 1,3 m și va fi prins la racordul de ieșire a gazului din regulator și la racordul de intrare în mașină cu brățări de siguranță pentru a evita pierderile de gaze,

Ø Se interzice utilizarea garniturilor deteriorate la regulatorul de presiune și utilizarea furtunelor de cauciuc prezentând porozități, crăpături sau lărgiri la capete,

Ø Se interzice încălzirea buteliilor cu gaze lichefiate în apă caldă, flacăra deschisă sau alt mijloc, ori folosirea lor în altă poziție decât cea verticală,

Ø Este interzisă trecerea gazului din buteliile ARAGAZ în orice alt recipient

Ce măsuri principale se iau pe timpul sărbătorilor tradiționale (zile de naștere, onomastice, sărbători religioase etc.)?

- ∅ amplasarea lumânărilor, candelor cât mai departe de materialele combustibile folosind suporturi de protecție,
- ∅ se interzice lăsarea acestora fără supraveghere, dacă sunt aprinse,
- ∅ pe timp de vânt este interzisă aprinderea acestora,
- ∅ înainte de culcare se vor stinge toate lumânările și se va verifica amănunțit locul,
- ∅ este interzis jocul copiilor cu lumânări, chibrituri sau aprinderea acestora.

CUTREMURELE DE PĂMÂNT

Măsuri de protecție

Pentru a preveni urmările dezastruoase ale cutremurelor, un rol important revine instruirii tuturor oamenilor cu reguli de comportare pe timpul cutremurelor și cu perioadele următoare ale acestuia.

Intrucât mișcarea seismică este un eveniment imprevizibil, apărut de regulă prin surprindere, este necesar să cunoaștem bine modul și locurile care pot asigura protecție în toate împrejurările : casă la serviciu, în locurile publice, cu mijloacele de transport etc. Acestea, cu atât mai mult cu cât timpul la dispoziție pentru realizarea unei oarecare protecții este foarte scăzut.

Regulile de comportare și măsurile de protecție în caz de cutremur , trebuie să le realizăm înainte de producere , pe timpul producerii cutremurului și după ce mișcarea seismică a trecut.

Pentru protecție înainte de cutremur este necesar să se realizeze măsuri de protecție a locuinței și în afara acesteia.

În măsurile de protecție a locuinței este necesar :

Recunoașterea locurilor în care ne putem proteja : grinda, tocul ușii, birou sau sub masa rezistentă etc.

Identificarea și consolidarea unor obiecte care pot cădea sau deplasa în timpul seismului.

Asigurarea măsurilor de înlăturare a pericolelor de incendiu : protecția și evitarea distrugerilor la instalațiile de alimentare cu electricitate, apă și gaze.

Cunoașterea locurilor de întrerupere a alimentării cu aceste surse.

Asigurarea stării de rezistență a locuinței. La nevoie se consultă organele de protecție civilă locale sau alți specialiști.

Asigurarea, în locuri cunoscute și ușor accesibile , a îmbrăcămintei pentru timp rece, a unei rezerve de elemente uscate și conserve, a unor materiale și obiecte necesare realizării unei truse de prim ajutor familial.

Asigurarea unei lanterne, a unui aparat de radio cu tranzistoare și a bateriilor necesare.

În măsurile de protecție în afara locuinței este necesar :

- Cunoașterea locurilor celor mai apropiate unități medicale , sediile inspectoratelor de protecție civilă, de pompieri, de poliție, de cruce roșie, precum și alte adrese utile.

- Cunoașterea bine a drumului pe care vă deplasați zilnic la școală, cumpărături, având în vedere pericolele care pot apărea spargeri de geamuri, căderea unor obiecte de pe balcoane, conducte de gaze, abur, apă etc.

Măsurile ce trebuie luate în timpul producerii unui cutremur puternic, sunt următoarele :

- Păstrarea calmului, să nu se intre în panică și să liniștiți pe ceilalți membri a familiei : copii, bîtrâni, femei.

- Prevenirea tendințelor de a părăsi locuința : putem fi surprinși de faza puternică a mișcării seismice în holuri, scări, etc. Nu se folosește în nici un caz ascensorul.

Dacă suntem în interiorul unei locuințe – rămânem acolo, departe de ferestre care se pot sparge, să se stea înspre centrul locuinței (clădirii), lângă un perete. Protejarea se face sub o grindă, toc de ușă solidă, birou, masă sau bancă din clasă suficient de rezistente spre a ne feri de căderea unor lămpi, obiecte mobile suprapuse, tencuieli ornamentale etc.

Dacă suntem surprinși în afara unei locuințe (clădiri), rămânem departe de aceasta, ne ferim de tencuieli, cărămizi, coșuri, parapete, cornișe, geamuri și care de obicei se pot păruși pe stradă.

Dacă suntem la școală (serviciu), nu fugim pe uși, nu sărim pe fereastră, nu se aleargă pe scări, nu se utilizează liftul, nu alergați pe stradă. Deplasarea se face cu calm spre un loc deschis și sigur.

Dacă a trecut șocul puternic al seismului, se închid imediat sursele de foc cât se poate de repede , iar dacă a luat foc ceva se intervine imediat.

Dacă seismul ne surprinde în autoturism, ne oprim cât se poate de repede într-un loc deschis, se evită clădirile prea aproape de stradă, dincolo de poduri, pasaje, linii electrice aeriene și ne ferim de firele de curent electric căzute.

Dacă suntem într-un mijloc de transport în comun sau în teren, stați pe locul dvs. până ce se termină mișcarea seismică. Conducătorul trebuie să oprească și să deschidă ușile, dar nu este indicat să vă îmbulziți la coborîre sau să spargeți ferestre.

Dacă vă aflați într—un loc public cu aglomerări de persoane (teatre, cinematografe, stadion, săli de ședințe etc.) nu alergați către ieșire, îmbulzeala produce mai multe victime decât cutremure. Stați calm și liniștiți-vă vecinii pe rând.

După producerea unui cutremur puternic este necesar să luăm următoarele măsuri:

- Nu plecați imediat din locuință. Acordați mai întâi primul ajutor celor afectați de seism. Calmați persoanele speciate și copii.

- Ajuta-ții pe cei răniți sau prinși sub mobilier, obiecte sau elemente ușoare de construcții căzute, să se degajeze.

Atenție! Nu mișcați răniții grav (dacă sunt în pericol imediat de a fi răniți suplimentar din alte cauze) pînă la acordarea unui ajutor sanitar – medical calificat. Ajuta-ții pe loc. Curăța-ți traseele de circulație de cioburi sau substanțe toxice, chimicale vărsate, alimente etc.

- Ingrijiti-vă de siguranța copiilor, bolnavilor, bătrânilor, liniști-ții asigurându-le îmbrăcăminte și încălțăminte corespunzătoare sezonului care se află.
- Ascultați numai anunțurile posturilor de radio-televiziune și recomandările acestora.
- Verificați preliminar starea instalațiilor de electricitate, gaz, apă, canal din locuință.
- Părăsește calm locuința după seism, fără a lua cu dumneavoastră lucruri inutile. -Verificați mai în scara și drumul spre ieșire.
- Dacă la ieșire întâlniți uși blocate, acționați fără panică pentru deblocare. Dacă nu reușiți, procedați cu calm la spargerea geamurilor și curățați bine mâna și zona de cioburi, utilizând un scaun o vază metalică (lemn) etc. Deplasați-vă într-un loc deschis și sigur (parc, stadion etc.).
- Fiți pregătiți psihic și fizic pentru eventualitatea unor șocuri (replici) ulterioare primei mișcări seismice, care de regulă este mai redus decât cel inițial. Nu dați crezare zvonurilor privind eventualele replici seismice și urmările lor, utilizați numai informațiile și recomandările transmise oficial, recepționate direct de dvs. și nu din auzite.
- Nu ascultați sfaturile unor așa-zisi specialiști necunoscuți de dvs. care în asemenea situații apar ad-hoc.

INUNDAȚIILE

Măsuri de protecție

Impotriva inundațiilor, indiferent de cauza lor, este posibil să se asigure măsuri de prevenire și de

asigurare măsuri de prevenire și de protecție astfel încât să se diminueze sau să se elimine acțiunea lor distructivă.

În cazul când inundația va surprinde acasă:

- **daca aveti timp** luati urmatoarele măsuri de asigurare a bunurilor dumneavoastra;
  - aduceți în casă unele lucruri sau puneți-le culcate la pământ într-un loc sigur-mobila de curte, unelte de grădină sau alte obiecte care se pot muta și care pot fi suflate de vânt sau luate de apă;
  - blocați ferestrele astfel încat ele sa nu fie sparte de vânturi puternice, de apa, de obiecte care plutesc sau de aluviuni;
  - evacuați animalele și bunurile de valoare în locuri de refugiu, dinainte cunoscute;
  - încuiați ușile casei și ferestrele dupa ce închideti apa gazul și instalatiile electrice;
  - nu stocati saci de nisip pe partea din afara peretilor casei; mai bine permiteti apei de inundație să curga liber prin fundatie, sau dacă sunteți sigur că veți fi inundat procedați singur la inundarea fundației;
- **daca inundația este iminentă procedați astfel:**
  - mutați obiectele care se pot misca în partea cea mai de sus a casei, deconectați aparatele și împreună cu întreaga familie părăsiți locuința și deplasați-vă spre locul de refugiu dinainte stabilit (etaje superioare, acoperișuri, înalțimi sau alte locuri dominante) care nu pot fi acoperite de nivelul cotelor maxime ale apelor;

- în cazul în care sunteți surprins în afara locuinței (pe străzi, în scoli, în parcuri, săli de spectacol, în gari, autogări, magazine, alte locuri) este necesar să respectați cu strictețe comunicările primite și să vă îndreptați spre locurile de refugiu cele mai apropiate.

2) În cazul în care organele de protecție civilă ordonă **evacuarea**, respectați următoarele reguli:

- respectați ordinea de evacuare stabilită: copii, bătrâni, bolnavi și în primul rând cele din zonele periclitare;
- înainte de părăsirea locuinței întrerupeți instalațiile de alimentare cu apă, gaze, energie electrică și închideți ferestrele;
- scoateți animalele din gospodărie și dirijați-le către locurile care oferă protecție;
- la părăsirea locuinței luați documentele personale, o rezervă de alimente, apă, trusa sanitară, un mijloc de iluminat, un aparat de radio, sau pe timp friguros și îmbrăcăminte mai groasă;
- după sosirea la locul de refugiu, comportați-vă cu calm, ocupați locurile stabilite, protejați și supravegheați copiii, respectați măsurile stabilite.

3) La **reîntoarcerea** acasă respectați următoarele:

- nu intrați în locuință în cazul în care aceasta a fost avariată sau a devenit insalubră;
- nu atingeți firele electrice;
- nu consumați apa direct de la sursă, ci numai după ce a fost fiartă;
- consumați alimente numai după ce au fost curățate, fierte și după caz, controlate de organele sanitare
- nu folosiți instalațiile de alimentare cu apă, gaze, electricitate, decât după aprobarea organelor de specialitate;
- acordați ajutor victimelor surprinse de inundații;
- executați lucrări de înlăturare a urmărilor inundației, degajarea mълului, curățirea locuinței și mobilierului, dezinfectarea încăperilor, repararea avariilor;
- sprijiniți moral și material oamenii afectați de inundații prin găzduire, donare de bunuri materiale, alimentare, medicamente.

ALUNECĂRILE DE TEREN

Măsuri de protecție

Măsurile planificate pentru prevenire, protecție și intervenție în cazul alunecărilor de teren sunt similare cu cele aplicate în caz de cutremur. O particularitate o constituie faptul că evenimentul cu rare excepții, nu se desfășoară chiar prin surprindere. Alunecările de teren se pot desfășura cu viteze de la 1,5 – 3 m/sec, iar în unele situații și peste 3 m/sec. oferind astfel posibilitatea pentru realizarea unor măsuri în astfel de situații. În aceste condiții, un rol important revine acțiunilor de observare a condițiilor de favorizare a alunecărilor de teren și alarmării (avertizării) populației în timp util realizării protecției.

Este posibilă protecția dacă se preconizează și se planifică din timp măsuri corespunzătoare și se realizează o informare oportună a populației în zona de risc.

În general, în acțiunile de intervenție, în afara unor cazuri particulare, se va urmări recuperarea bunurilor materiale și refacerea avariilor.

Salvarea supraviețuitorilor din clădirile acoperite se realizează în condițiile similare acțiunile preconizate în cazul cutremurelor de pământ.

Informarea și alarmarea asupra alunecării de teren se realizează de către autoritățile publice locale și de Comitetul pentru Situații de Urgență, la nivel local și județean cu mijloacele specifice acestor tipuri de acțiuni.

La recepționarea informării sau a unor semnale despre începerea alunecării terenului, în zona care ar putea fi afectată se vor lua următoarele măsuri:

- Pregătirea evacuării persoanelor, instituțiilor și bunurilor potrivit planurilor de evacuare pregătite anticipat.
- Deconectarea, de către reprezentanții autorizați - în caz de necesitate - a clădirilor de la sistemul de alimentare cu energie electrică, gaze, apă, încălzire, canalizare etc. pentru a limita eventualele efecte negative.
- Sprijinirea formațiilor de intervenție ale Comitetul pentru Situații de Urgență la nivel local sau județean în acțiunile de oprire, diminuare sau de deviere a alunecării de teren cu scopul de protejare a persoanelor și a construcțiilor, pentru micșorarea efectelor distructive ale alunecării de teren.
- Desfășurarea acțiunilor sub conducerea Comitetul pentru Situații de Urgență; vor fi luate în considerare numai sursele oficiale locale și recomandările organelor în drept, evitându-se informațiile bazate pe zvonuri.

La recepționarea semnalului de alarmare în cazul alunecărilor de teren, care înseamnă că pericolul alunecării de teren nu poate fi evitat, se vor lua următoarele măsuri:

- Evacuarea persoanelor și bunurilor materiale în locurile desemnate în planurile de evacuare, fără a lua lucruri inutile și păstrând calmul.
- Respectarea regulilor de conviețuire în locurile sigure în care Comitetul pentru Situații de Urgență împreună cu autoritățile locale cât și Societatea de Cruce Roșie vor lua măsurile necesare adăpostirii și desfășurării vieții.

După stabilizarea alunecării de teren se va face de către organele abilitate o analiză a avariilor și distrugerilor provocate la construcții și bunuri. În funcție de avarii se vor lua măsuri de începere a lucrărilor de reparații și consolidări, iar în cazurile de distrugereri se vor lua măsuri de construire de noi clădiri pe alte amplasamente, autorizate. După caz se vor face demersurile necesare pentru obținerea despăgubirilor prin sistemul de asigurări pentru pagubele produse de către alunecările de teren.

MUNIȚIA NEEXPLODATĂ

Măsuri de protecție

Persoanele fizice și juridice care iau cunoștință de existența munițiilor au obligația să anunțe de îndată centrul operațional din cadrul serviciului de urgență profesionist, dispeceratul integrat de urgență (**112**), poliția sau primarul, după caz.

Se interzice persoanelor fizice neautorizate să ridice, să manipuleze ori să utilizeze muniția neexplodată.

Sub denumirea generală de muniții sunt incluse următoarele:

- cartușele de toate tipurile;
- proiectilele;
- bombele;
- torpilele;
- minele;
- petardele;
- grenadele;
- orice elemente încărcate cu substanțe explozive.

În cazul descoperirii elementelor de muniție se interzice:

- ridicarea, transportul și introducerea munițiilor în diferite încăperi sau locuințe;
- comercializarea acestora prin agenții de colectare a deșeurilor feroase și neferoase;
- lovirea sau mișcarea munițiilor găsite în pământ sau la suprafață;
- introducerea munițiilor în foc;
- topirea elementelor metalice de muniții;
- tăierea munițiilor cu fierăstrăul, scule electrice sau prin sudură;
- folosirea munițiilor pentru improvizarea diferitelor unelte;
- utilizarea pulberilor și explozivilor provenite din muniții în scopuri artizanale;
- demontarea de la muniții a focoaselor sau a altor elemente componente;
- folosirea pentru joacă, de către copii, a unor muniții, cum sunt: grenadele, proiectilele și focoasele sau alte elemente ale acestora.

În zona în care sunt descoperite elemente de muniție se interzice:

- accesul persoanelor și animalelor;
- executarea de săpături manuale sau cu mijloace mecanice de către persoane neautorizate;
- aprinderea focului deschis;
- executarea unor lucrări de îmbunătățiri funciare;
- circulația vehiculelor.

Obligațiile cetățenilor pentru prevenirea accidentelor în cazul descoperirii de muniții neexplodate:

- să anunțe de urgență organele de poliție, autoritățile administrației publice locale sau inspectoratul pentru situații de urgență despre descoperirea de muniții neexplodate;
- să respecte regulile și măsurile stabilite pentru zonele cu risc la descoperirea de muniții neexplodate;
- să asigure securitatea locului respectiv până la sosirea organelor de poliție sau a personalului specializat al inspectoratelor pentru situații de urgență.